

INRUDIREA ORIGINARĂ DINTRE POPOARELE ROMÂN SI ALBANEZ

Posted about 2 days ago | 0 comment

Legăturile de înrudire româno-albaneze

În opinia unor savanți, albanezii, românii și aromânii sunt adevărații autohtoni ai ținuturilor sud și nord-dunărene, ei fiind descendenții și continuatorii traco-ilirilor.

1. Răsărit din substratul traco-iliric, poporul albanez apare în izvoarele istorice abia în sec. al II-lea, pentru că apoi să dispară pentru multe veacuri, ca atestare documentară.

Numele său provine probabil de la tribul iliric al albanilor, consemnat de Ptolemeu, geograful și astronomul din Alexandria, care a alcătuit o hartă în 150 e.n. în care apărea orașul Albanopolis aflat la nord-est de actualul Durres.

După această scurtă menționare, urmează o lungă perioadă de tăcere până în sec. al XI-lea, când, în *Istoria* scrisă în 1079–1080, istoricul

bizantin Mihail Attalates a fost primul care s-a referit la *Albanoi*, ca participanți la o revoltă împotriva Constantinopolului, în 1043 și la *Arbanitai* ca supuși ai ducelui de Dyrrachium de pe teritoriul actualei Albanii.

2. Din timpuri străvechi și până în vremea noastră, zona sud-dunareană, balcanică, mai precis cea cuprinsă între mările Neagră, Adriatică și Egee, foarte prielnică viețuirii omenești, a fost viu disputată de numeroase seminții.

În zorii istoriei antice, aici s-au dezvoltat două neamuri înrudite, dar totuși distincte: tracii și ilirii, strămoșii românilor și albanezilor de azi.

Româna, albaneza, macedoneana și parțial sârbo-croata fac parte dintr-o „uniune lingvistică balcanică”, care împartășește multe caracteristici morfologice comune.

O privire atentă ne va arăta însă că româna și albaneza sînt două limbi care provin dintr-un trunchi comun, separarea producîndu-se în momentul în care latinizarea unei populații (stramosii românilor) a fost împinsă pînă acolo unde ea a cuprins și sistemul verbal, precum și pe cel pronominal.

– Dintre cele 160 de cuvinte considerate dacice din limba română, 90 se regăsesc și în albaneză. Multe din aceste cuvinte sunt cuvinte de bază ale celor două limbi (brad, mînz, gât, buză, etc.) și aparțin evident unui fond arhaic.

– Există multe alte asemănări: sunetul *ă* comun celor 2 limbi (scris *ë* în albaneză), trecerea lui *n* în *r* (rotacismul lui *n*), ritmul cuvintelor (*/ \ _*), articolul postpus – la acestea se mai adaugă și numeroase evoluții de cuvinte, dar pe care nu le mai menționez în acest articol.

– Orice lingvist recunoaște în aceste asemănări un fond comun și nu simple împrumuturi datorate conviețuirii pe același teritoriu. Este evidentă înrudirea genetică dintre cele două popoare.

– Albaneza, deși nu este o limbă romanică, prezintă o componentă latină importantă. Trebuie remarcat că elementul latin vechi este foarte asemănător cu cel al românei: vocalism identic și diferit de cel al celorlalte limbi romanice, folosirea dublă a articolului, aceeași formă pentru genitiv și dativ (deși există cele două cazuri distincte), multe cuvinte care lipsesc în celelalte limbi romanice sau care au primit un sens nou doar în cele două limbi, ș.a.

Trebuie subliniat că această apropiere nu există și între albaneză și dalmată, limba vorbită de ilirii romanizați de pe coasta Adriaticei, deci albaneza trebuie să se fi format în sfera romanității balcanice estice.

3. După Nicolae Iorga, temelia acestor două popoare, român și albanez, sunt semințiile iliro-traco-dacice, care au populat întreaga Peninsulă Balcanică.

Se știe că Peninsula Balcanică (partea centrală și nordică) a fost locuită în antichitate de două mari popoare: ilirii și tracii – cu observația că dacii erau parte a marelui popor trac.

Linia despărțitoare între iliri și grupul daco-tracic a fost situată probabil pe râurile Vardar și Morava.

4. Scriind despre înrudirea limbii române cu cea albaneză, redactorul unei reviste albano-române din București, semna sub pseudonimul Boirevista, următoarele:

“Față de niciunul din elementele care constituie limba noastră de azi, nu ne poate cuprinde însă atâta duiosie față de cel ce ne e comun cu albanezii, căci vechimea lui întrece douăzeci de veacuri”.

5. Albaneza și româna se caracterizează, în interiorul uniunii lingvistice balcanice, printr-o strânsă înrudire.

Această înrudire se intrevește, cum se știe, în întregul sistem al celor două limbi, în alcătuirea fonetică, în structura morfologică, în construcția sintactică, în frazeologie, în formarea cuvintelor și în vocabular.

6. Relatând despre geneza elementelor pe care româna le are în comun cu albaneza, despre evoluțiile independente în fiecare dintre cele două limbi, precum și despre mostenirile independente din substratul traco-dac (în română) sau traco-ilir (în albaneză), prof. univ. dr. Grigore Brâncuș subliniază faptul că româna și albaneza sunt înrudite prin substrat, sub înrâurirea căruia au apărut inovații comune.

Cuvintele asemănătoare din limba română și albaneză, provin din fondul lingvistic tracic comun celor două popoare, deoarece neamul tracilor din care făceau parte și dacii se întindea până la Adriatică, la confluența teritoriilor locuite de triburile înrudite cu ei ale ilirilor, strămoșii albanezilor de azi.

7. Relațiile româno-albaneze, respectiv traco-ilire, se dovedesc a fi foarte vechi, drept pentru care există o serie de similitudini, paralele și concordanțe în viața spirituală și culturală a celor două popoare.

Studiind aceste raporturi, distinsul lingvist albanez, Eqrem Cabej, avea să afirme: Apropierea este atât de mare, încât lingvistul dese ori are impresia ca are în fața lui o singură materie de limbă, reprezentată sub două forme diferite.

8. Același învățat aprecia: din caracterul acestei afinități se poate afirma cu destulă siguranță că în istoria lor, poporul albanez și poporul român au fost în vecinătate unul cu altul, pe alocuri poate au trăit în simbioza.

9. Pentru filologul italian Giuliano Bonfante, albanezii și românii erau într-o vreme unul și același popor, care a primit același val de latinitate, cam târziu, prin veacurile II-III ale e.n.

10. Ideea străvechii legături de înrudire etnică și lingvistică dintre români și albanezi, datează încă din sec. al XVIII-lea.

Pionierul cercetărilor istorice și lingvistice sud-est europene, Johann Erih Thunmann, era convins că există o înrudire între română și albaneză bazată pe o vecinătate apropiată: Albanezii sunt descendenții vechilor iliri, la fel ca și vecinii lor vlahi, de care mă voi ocupa ulterior, sunt fii ai tracilor.

De remarcat că Thunmann socotea necesar să explice orientarea cercetărilor sale: Nouă, celor din părțile apusene ale acestui continent, nici unul dintre popoarele Europei nu ne este mai puțin cunoscut în privința originii, istoriei și limbii sale, ca albanezii și vlahii.

Si cum nu este vorba de popoare de rând; este vorba despre popoare de seamă, pe care orice istoric ar trebui să vrea să le cunoască, a căror istorie ar putea să umple o lacună din istoria mai veche și mai nouă a Europei.

Dar ele nu mai joacă astăzi un rol important, ele sunt popoare lipsite de libertate, de drepturi și de noroc, iar istoricul este adesea tot atât de nedrept ca orice om: el îl disprețuiește pe cel fără noroc.

Din cercetările ulterioare, lingviștii noștri au constatat că într-adevăr, preferințele comparative s-au îndreptat cu precădere spre limba albaneză, a cărei înrudire originară cu substratul românesc, este unanim recunoscută.

Misterioasa noastră înrudire cu albanezii, este reliefată și de realitatea apropiată sufletești între cele două popoare: o anumită căldură în raporturile reciproce, toate acestea izvorâte dintr-o comunitate de civilizație care își are începuturile în străfundul veacurilor.

Cu ocazia unei călătorii în Albania, în anul 1957, Alexandru Rosetti a fost surprins să audă că albanezii au același ritm al frazei.

Albaneza, după Rosetti, este o limbă centum, prin elementele ei care se explică prin iliră, și o limbă satem, prin elementele care se explică prin tracă.

Elementele pe care albaneza le are în comun cu româna se explică – în afară de câteva excepții – prin tracă.

În acest sens, Rosetti aduce drept dovadă o serie de elemente ale vocabularului comun al românei și albanezei, corespondențe fonetice între cele două limbi, expresii în comun, argumentând toate acestea prin existența unui substrat comun în două sau mai multe limbi balcanice. În Istoria limbii române, Rosetti susține autohtonismul albanezilor în nordul teritoriului actual, în vecinătate cu populația vlahă, acest lucru fiind exemplificat prin numeroase analogii în materie de limbă, care nu s-au putut

dezvolta decât printr-un contact intim al celor două popoare.

Evoluția fonetică similară a latinismelor în română și în albaneză indică împrumuturi simultane și identice, ceea ce nu se explică decât prin conviețuirea, prin locuirea într-un spațiu comun a vorbitorilor acestor două limbi.

Th. Capidan este de părere că poporul albanez s-a format pe teritoriul național din nordul Albaniei, într-un ținut în care el putea veni în atingere cu populațiile românești medievale din sudul Dunării. Prin aceasta, trebuie să admitem și existența unei simbioze albanoromâne.

N.A Constantinescu constată că acum o mie de ani, masa românească timoceană, se întindea până în regiunea orașelor Niș-Vranje, unde făcea legătura cu masa etnică albaneză care popula teritoriul până la Adriatică.

Numai admitând această legătură, care s-a rupt în epoca modernă, ne putem explica și legăturile culturale și de limbă dintre poporul albanez și cel roman.

Aceeași părere despre înrudirea și asemănările româno-albaneze, este susținută și de lingvistul acad.Alexandru Graur,conform căruia limba albaneză este, în afară de greacă, singura limbă autohtonă care s-a păstrat din antichitate în Balcani.

Elementele comune ale albanezei numai cu romana, ca și fapte de altă natură, fac ca albaneza să fie considerată tot mai mult continuarea acelei limbi care constituie substratul limbii române, traca, după unii, chiar daco-moesiana.

Confluentele lingvistice demonstrează ca spațiul tracic, în special nordul și sudul Dunării, a ramas omogen nu numai pe plan biologic, dar și lingvistic.

Traco-Ilirii se dovedesc a fi membrii unei mari comunitati, fara granite fixe între ele, cu aceleasi obiceiuri și același mod de viața. Pentru publicul nespecializat în lingvistica, nu apare lipsit de interes faptul ca, în urma cu mai multe decenii, invatati Gustav Weigand și Kristian Sandfeld au lansat ideea unei limbi balcanice, care ar fi cuprins romana, albaneza, neogreaca, bulgara și chiar sarbo-croata.

Albaneza, romana și bulgara ar fi trei ipostaze ale aceleiasi limbi: Albanezii fiind Traci care pastreaza limba veche, Românii – Traci romanizati, iar Bulgarii, Traci slavizati.

Bibliografie (surse) :

- 1. Constantin Papanace, Geneza și evoluția conștiinței naționale la macedo-romani, București, 1995, p.33.**
- 2.Theodor Capidan, Simbioza albano-romana și continuitatea romanilor în Dacia, în Revista Fundațiilor Regale, nr.5, București, 1943, p.244..**
- 3. Constantin Rezachevici, Istoria popoarelor vecine și neamul românesc în Evul Mediu, Editura Albatros, București, 1998, p.263-264.**
- 4.Boirevista, Înrudirea limbii române cu cea albaneză, în Tribuna Albano-Romana, nr.1-2, București, 1916, p.15.**
- 5. Ibidem.**
- 6. Eqrem Cabej, Introducere în istoria limbii albaneze, Editura Universității din București, București, 1997, p.10.**
- 7. Grigore Brancus, Cercetări asupra fondului traco-dac al limbii române, Institutul român de Tracologie, București, 1995, p.8-9.**

- 8. Luan Topciu, Sentimentul dorului la Asdren, Poradeci si Kuteli, Bucuresti, 1999, p.II.**
- 9. Eqrem Cabej, Hyrje ne historine e gjuhes shqipe (Introducere in istoria limbii albaneze), Tirana, 1971, p.171.**
- 10. Giuliano Bonfante, Studii Romeni, Roma, 1973, p.68.**
- 11. originea.org/2010/12/legaturile-de-inrudire-romano-albaneze**

Read more: <http://www.rbnpress.info/wp/inrudirea-originara-dintre-popoarele-roman-si-albanez/#ixzz2fRu8TFTd>